

Soruşturma: Hisar Kısa Film Seçkisi Yönetmenlerin Ağzından Kısa Film

Mithat Alam Film Merkezi 2005 yılından bu yana, yıl içinde yapılmış en iyi 10 kısa filmi kapsayan Hisar Kısa Film Seçkisi'ni gerçekleştiriyor. 2009 Hisar Kısa Film Seçkisi, Altyazı Aylık Sinema Dergisi yazarlarından oluşan bir ön jüri ve Türkiye sinemasının yeni genç yönetmenleri Hüseyin Karabey, Özcan Alper ve Seyfi Teoman'dan oluşan bir jüri tarafından seçildi. Bu yılki Hisar Kısa Film Seçkisi'ne Senem Tüzen Süt ve Çikolata ile, Fırat Mançuhan Sapak ile, Özlem Akın Gemeinschaft ile, Ali Betil Kurban ile, Burcu Aykar Şirin ve Uygur Şirin Doğum ile, Emine Emel Balcı Bekleyiş ile, Dağhan Celayir Tek Notalık Adam ile, Aylin Kuryel ve Emrah Irzık Tabu ile, Ezgi Kaplan İrmik Helvası ile, Çağla Zencirci ve Guillaume Giovanetti Ata ile dahil oldular. 2009 seçkisinde yer alan yönetmenlerden altısı ile gerçekleştirdiğimiz soruşturma Türkiye'de kısa filmin bugünü ve yarını ile ilgili bir fikir sağlıyor. Kısa filmcilerin karşılaştıkları zorluklar ve sinemayla ilişkilerinin boyutlarını göstermesi açısından da fikir açıcı oluyor. Yönetmenlerin cevaplarını her yıl olduğu gibi bu yıl da kısa filme dair ana başlıklar altında topladık. Bu toplamanın Türkiye'de kısa filmle ilgili genel bir bilgi vereceğini düşünüyoruz.

Soruşturmaya Katılan Yönetmenler (Soyadı Sırasına Göre)

Burcu Aykar Şirin & Uygur Şirin (*Doğum*, 2009)

Emine Emel Balcı (*Bekleyiş*, 2009)

Ali Betil (*Kurban*, 2009)

Ezgi Kaplan (*İrmik Helvası*, 2009)

Aylin Kuryel & Emrah Irzık (*Tabu*, 2009)

Senem Tüzen (*Süt ve Çikolata*, 2009)

Çağla Zencirci & Guillaume Giovanetti (*Ata*, 2009)

GENEL SORULAR

Bu kaçınıcı filminiz?

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: *Doğum* ilk filmimiz.

Emine Emel Balcı: Okul filmlerini saymazsak bağımsız bir kısa filmci olarak ikinci filmim.

Ali Betil: Üçüncü filmim.

Ezgi Kaplan: İkinci kısa filmim.

Aylin Kuryel- Emrah İrzık: Birlikte ve ayrı ayrı yaptığımız bir-kaç kısa filmin haricinde, *Tabu* yaptığımız ilk belgesel.

Senem Tüzen: Dördüncü filmim diyebiliriz

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: 5

Çekim öncesinde nasıl bir ön hazırlık yaptınız?(Senaryo, oyuncu, mekân, vs.)

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: Senaryoyu yazarken “doğum sonrası sendromu”yla ilgili araştırma yaptık. Hem tıbbın ve psikolojinin konu hakkında söylediklerini taradık, hem de dünyanın farklı yerlerinden, farklı kadınların deneyimlerini anlamaya çalıştık. Mekanlar belli olduktan sonra, görüntü yönetmenimiz Meryem Yavuz’la birlikte kamera açıları, kadrajlar ve ışıkla ilgili bir ön çalışma yaptık. Oyuncularımız Gülçin Santrircioğlu ve Aliye Uzunatağan senaryoyu okuduktan sonra bizimle aşağı yukarı aynı noktadaydılar, karakterler üzerine kısa bir çalışma yapmak, aklımızdakileri aktarıp onların yorumlarını almak yeterli oldu.

Emine Emel Balcı: Çekip çekemeyeceğimi dahi tasarlamadığım bir hikaye yazmıştım. Aklımda dönüp duran bazı temalar, üzerine söylemek istediğim şeyler vardı. Senaryonun kesif havasına uygun bir yerler bulmakta zorlandık elbette. Ama araştırma sürsünce doğru hareket ettik sanırım zira hikayede bana fantastik gelen değirmeni bulmak sandığımdan daha kolay oldu. Oyuncular çekim yaptığım köyde yaşayan yaşlı bir çiftti. Köylünün de yardımıyla neredeyse gittiğimiz gün yapılacakları toparlayıp çekime başladık.

Ali Betil: Önceden mekana gidip fotoğraflarını çektik. Senaryomuz yoktu, hikayeyi biliyorduk fakat konuşmaları tamamen aktörlerin doğaçlamalarına bıraktık. Babaanneyi ve halayı çekimlere başladığımız gün yanımızdan geçerken bulduk. Oynamak istediler, biz de reddetmedik, zaten öyle bir sahnemiz vardı, biz de onlarla yapmış olduk.

Ezgi Kaplan: Belgesel fikri bir hikayeden yola çıktığı için kame-raman ve yönetmen yardımcısına bu hikayeyi verdim. Filmdeki karakterlerle daha önceden tanışıklığım olduğu için çekim önce-si uzun bir hazırlık yapmadık.

Aylin Kuryel- Emrah İrzık: Bu film için senaryo yazmak, kulla-nılacak oyun kartlarını hazırlamaktan ibaretti. Gideceğimiz me-kanları seçtikten ve filme dahil edeceğimiz kitleyi genç üniversite öğrencileri olarak belirledikten sonra filmi çekmeye başladık.

Senem Tüzen: Bu filmimin ön hazırlık süreci oldukça uzun sürdü. Hikaye yedi sekiz yıl içinde, ağır ağır gelişti. Çekimine karar verip, sete girmemiz arasında da bir buçuk yıl var. Orta Anadolu'nun mütevazı bir köyünde filmi çekmek istiyordum. Bu köyün, anne babamın doğduğu, çocukluğumun yazlarının geçtiği köy olmasına karar verdikten sonra, mekanlar zihnimde hemen belli oldu zaten. Ama ön hazırlıklar sırasında köye gidince bam-başka mekanlarla karşılaştım. Ne yazık ki, çocukluğumuzun o verimli toprakları gittikçe çölleşiyor. Ama bu yoksullaşmada da filmin duygusuyla örtüşen bir şey vardı. Gide gele mekanlar ve oyuncular oturdu. Bu sırada sürekli olarak, filmin istediği biçim-le ilgili çalışmalar yapıyordum. Sonunda çekim günü geldi.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: Filmin senaryosunun ortaya çıkması ve tamamlanması arasında tam 4 sene var. Bizim için en önemlisi oyuncularla geçirilen zaman idi. Filmin bütçesi-nin tamamlanması ise 3 senelik bir hazırlık gerektirdi.

Kısa filmlerinizde oyuncularınızı nasıl seçiyorsunuz? Amatör ya da profesyonel oyuncu seçiminiz var mı?

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: Mümkün olduğunca profesyo-nel oyuncularla çalışmayı tercih ediyoruz. Elimizdeki karaktere sinema filmlerinden, tiyatrodan tanıdığımız oyuncuların kim uyar diye düşünüyoruz öncelikle. Zaten karakteri kafanızda net-leştirmişseniz bir oyuncunun adı da beliriveriyor kafanızda. Fil-mimizin diline uygun düşen, bizim aradığımız tarzda bir oyuncu-luk yapmış olması önemli.

Emine Emel Balcı: Amatör oyuncularla çalışmayı tercih ediyorum sanırım, çok şey gözleyip çok şey öğrenebiliyorum böylece, bir alışkanlık geliştirdim sayılır. Hikaye ya da senaryo yazarken herhangi bir oyuncuyu aklıma getirmiyorum ya da özellikle rolü o oynasın istemiyorum. Amatörlerin çok öğretici, şaşırtıcı, tuhaf ve doğal olduklarını düşünüyorum.

Ali Betil: Küçük setler için amatör olmaları daha önemli. Ama-

törlerle doğaçlama çok daha iyi sonuç veriyor. Profesyonellerle daha henüz çalışmadım.

Ezgi Kaplan: Seçimlerim tamamen filmin konusuna göre değişiyor. Birlikte zaman geçirdiğim oyuncu arkadaşlarımla ya da tamamen amatör fakat o role uygun olduğunu düşündüğüm insanlarla çalışıyorum.

Aylin Kuryel- Emrah Irzık: *Tabu* filminde, oyunu, hazırladığımız oyun kartları ile oynamak isteyen herkes filmin oyuncusu olduğu için, daha ziyade oyuncular bizi seçti diyebiliriz. Yaptığımız diğer kısa filmler de yaratılan spontane durumlardan oluştuğu için, oynamak isteyen insanlar filme oyuncu olarak kendilerini dahil edebiliyor.

Senem Tüzen: İlk iki filmimde profesyonel oyuncularla çalıştım. Son iki filmimde ise amatör oyuncularla. Bir filmdeki oyuncuların amatör mü, profesyonel mi olması gerektiğine senaryo karar veriyor aslında. Ben, amatör oyuncularla çalışmaktan büyük heyecan duydum. Beni beklemediğim, içine girdiğimde şaşırdığım yerlere çektiler. Ansızın açiverdikleri bir yönleriyle karaktere capcanlı, hakiki bir biçim verdiler. Bazen çok sevdiğim bir hikaye yazıyorum. Sonra, bu hikayeyi profesyonel oyuncularla çekmek gerektiğini kavıyorum. O zaman duraksıyorum. Nereye gideceğimiz, hangi hikayeye teslim olacağımıza bağlı aslında.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: Senaryolarımızı karşılaştığımız kişilerden esinlenerek yazıyoruz. Daha sonra filmde kendilerini oynuyorlar.

Senaryonuz özgün mü yoksa uyarlama mı? (Uyarlamaysa nereden ya da kimden lütfen belirtin.)

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: Özgün bir senaryo.

Emine Emel Balcı: *Bekleyiş* özgün bir senaryoydu.

Ali Betil: Özgün, kendim yazdım.

Ezgi Kaplan: Takuhi Tovmasyan'ın *Sofranız Şen Olsun* isimli anı-yemek kitabındaki bir öyküden uyarlama.

Aylin Kuryel- Emrah Irzık: Özgün olanı tanımlamak çok zor ama filmin uyarlama olmadığını söyleyebiliriz. Fikir bizden çıktı, fakat bir masaüstü oyunu olan "tabu"nun ana yöntemi, oyunda yer alan kartlar değiştirilerek kullanıldı.

Senem Tüzen: Senaryo, uyarlama değil. Ama, tamamen özgün demek de yanlış olur. Orhan Kemal'in "Çikolata" isimli bir hikayesi var. Belki bilirsiniz. Şehrin ortasında yapayalnız, mutsuz ve

öfkeli, çikolata alacak parası olmayan bir kız çocuğunu anlatıyor. O kız çocuğu esinledi beni ve filmdeki önemli mizansenlerden biri, hikayede de kilit aksiyon.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: Özgün.

Sürekli birlikte çalıştığınız bir ekibiniz var mı?

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: *Doğum*'da birlikte çalıştığımız ekibin büyük bir kısmıyla ikinci kısa filmimiz "Ölüm"de de beraberdik. Öncelikle yapımcılarımız aynı. Görüntü yönetmenimiz, kurgucumuz, ışık şefimiz aynı kaldı. Biriyle anlaşıp aynı dilden konuşunca birlikte çalışmaya devam etmenin doğru olduğuna inanıyoruz. Birbirini önceden tanyor olmak, sette çalışmaya birkaç adım ileriden başlamanızı sağlıyor. *Doğum* idealimizdeki ekibi kurmada ilk adım oldu.

Emine Emel Balcı: Sürekli birlikte çalıştığım ve çalışmak istediğim görüntü yönetmenim Murat Tuncel var. Onun dışında hep birkaç kişilik ufak ekipler olduk film çekerken. Pratik, etrafındakilere saygısı ve film yapmaya tutkusu olan insanlarla çalışmayı tercih ederim; az da olsa etrafımda böyle arkadaşlarım var.

Ali Betil: Evet.

Ezgi Kaplan: Evet. Dilek Aydın, Tamer Giray, Zeynep Köprülü

Aylin Kuryel- Emrah İrzik: Çok sabit bir ekip olmasa da var.

Senem Tüzen: Sanırım, henüz, tam anlamıyla oturmuş bir ekip değiliz. Ama birlikte çalışma deneyimlerimizden çok keyif aldığımız, yaptıkları işe sevgi ve saygıları yoğun olan, tekrar çalışmak istediğim ekip arkadaşlarım var.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: Hayır, sadece kurguyu yapan kişiyle sürekli olarak bir işbirliğimiz var.

Sinema dilinizi oluştururken dünyadan ve Türkiye'den etkilendiğiniz yönetmenler oldu mu?

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: Farkında olmadığımız etkiler de olabilir ama *Doğum*'u çekerken Türkiye'den Semih Kaplanoğlu, dünyadan da Chantal Akerman'ın bazı filmlerine dönüp baktık, "Neyi, nasıl yapıyorlar?" diye sorarak inceledik.

Emine Emel Balcı: Dünyada da Türkiye'de de birçok sinemacıyı tür ayrımı yapmadan izler, takip ederim. Filmlerin geride bıraktığı hisle, izle ilgileniyorum. Hayata hep şüpheyile bakabilen, tedirgin, gözü sıradan yaşamın saçmalıklarına tuhaflikları-

na takılan, haksızlığa öfke duyan ama bunu sakın serinkanlı bir biçimde yapan yönetmenlerin filmlerini severim. Çok isim var.

Ali Betil: Bu film için, dünyadan Inaritu, Türkiye'den Nuri Bilge ve Reha Erdem.

Ezgi Kaplan: Tam olarak bir sinema dilinden bahsedebileceğimi düşünmüyorum ama etkilendiğim isimler Michael Haneke, Todd Solondz, Hüseyin Karabey, Özcan Alper.

Aylin Kuryel- Emrah Irzık: Elbette oldu, özgün olanı tanımlamak iste bu yüzden zor. Sinemayla kurduğumuz ilişkiyi yönlendiren etkileşimlerin tarihi o kadar uzun ve o kadar çok isim içeriyor ki, tek tek saymak çok güç. Fakat *Tabu* filminin ortaya çıkışının, Türkiye'de dokunulmayan ne kadar çok konu olduğu ve filmlerde oyun temasının ne kadar az kullanıldığı gibi bir tespitle ilgisi olduğunu da söylemek mümkün.

Senem Tüzen: Bilinçli olarak olmadı. Olmamasında da, -özgünlük adına fayda var diye düşünüyorum. Ama, çok saygı duyduğum, biçim ve içerikteki yaklaşımlarını uzun süre analiz ettiğim yönetmenler var. Çoğu zaman yapım aşaması tamamlandıktan çok sonra filmimi izlediğimde bu etkileri de görebiliyorum zaten. Benim için, ideal olan, bu dilin yaşayan her canlının biricik olması gibi biricik hale gelebilmesidir ki, filmin gerçekten kalbi atan bir varlığı olsun. Belki, bir gün, umarım...

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: Profesyonel olmayan aktörler diyince tabii ki akla bu konudaki ustalığıyla Abbas Kiarostami geliyor. Bunun dışında özellikle Uzak Doğu sinemasından çok esinlendiğimizi söyleyebiliriz.

Türkiye'deki kısa film piyasasını takip ediyor musunuz? En belirgin farklar neler sizce?

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: Kısa film çekmeye başladıktan sonra daha bilinçli bir şekilde takip etmeye başladık. Kapsamlı bir yorum yapacak kadar konuya hakim değiliz ne yazık ki.

Emine Emel Balcı: Türkiye'de bir kısa film piyasası olduğunu düşünmüyorum yani Avrupadaki gibi kısa filmle maddi manevi tatmin olabılmış bir kitle yok burada. Kişilerin bireysel çabaları ve başarıları var. Bütçe sorunları olduğu muhakkak, uzun metrajlı filmlere verilen destekler bile Avrupa'daki film yapım süreciyle kıyaslanınca küçük rakamlar. Ben daha çok kısa filmcilerle manevi anlamda, etik, kuramsal alanda yapılan muameleyle ilgileniyorum. Futboldan başka bir spor dalının hak ettiği ilgiyi görememesi gibi kısa film de, belgesel de, deneysel ve animasyon da aynı ötelenmeye maruz kalıyor burada. Kısa filmleri görev

icabı göstermek, lütufmuş gibi festivalin havasından uzak ayrı salonlarda gösterimler yapmak yanlış. Para ödülleri dahi aylar sonra verip insanları dilenci konumuna düşürdüklerini gördük. Birkaç festival hariç pek çoğundaki ön elemelerin de kimler tarafından yapıldığı hep merak konusudur ayrıca.

Ali Betil: Çok edemiyorum. Fakat çok iyi işler gördüğüm oldu.

Ezgi Kaplan: Evet yarışmalardan, gösterimlerden takip edebiliyorum. Kesinlikle çok daha üretken ve canlı bir yapıya sahip olduğunu söyleyebiliriz. Fakat bütçe konusunda hâlâ can çekiyor.

Senem Tüzen: Filmler arası farklar mı? Benim yapmakta olduğum filmlerle, yapılmakta olanlar arasındaki farklar mı?.. Tek bir filmim dışında, filmlerim genelde süre sınırı yüzünden bazı festivallere katılamıyorlar. Bunun dışında kendi yaptıklarım ile yapılmakta olanlar arasındaki farkı, henüz ne kadar doğru değerlendirebilirim bilmiyorum. Filmler arası farklar... Ne kadar yönetmen varsa, o kadar farklı film biçimi var. Ama sık sık görülen bir biçim var. Havahı, sürprizli sonlu filmler. Bazen insana sanki tek bir elden çıkıyorlarmış hissi uyandırıyorlar.

Yaşadığınız ülkede ortak bir kısa film dilinden söz edebilir miyiz?

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: Belli eğilimlerden söz edilebilir. Bunlar, belki kaçınılmaz olarak, ülkenin uzun metrajlı sinemasında öne çıkan eğilimleri yansıtıyorlar. Örneğin minimalizm ve gerçekçilik son yılların gözde eğilimleri gibi görünüyor. Fakat bu, "ortak bir kısa film dili" olduğu anlamına gelmiyor.

Emine Emel Balcı: Hayır. Ortak bir dilin varlığından ziyade herkesin kendi dilini bulmaya, oturtmaya çalışması daha önemli.

Ali Betil: Burada insanlar genel bir kurallar zinciri çerçevesinde hareket ediyorlar. Kısa filmlerde bunu yansıtıyor. Hayat gibi filmlerin de belli kuralları var ve bu kurallardan dışarı çıkılamıyor. Ben buradaki filmleri Türkiye'dekilerden daha kısıtlanmış buluyorum. Bir tek senaryoyla film çıkarmaya çalışmak filmin içindeki diğer bir suru unsuru ve estetiği hiçe saymak gibi geliyor. Film daha kompleks bir kavram. İyi filmin içinde senaryoyla birlikte bir suru daha element gerekli bence.

Ezgi Kaplan: Tam olarak bir dil oluştuğunu düşünmüyorum ama farklı alanlarda bir çok iş üretilmeye başladı. Bunlar adına söyleyebileceğin tek ortak şey daha çok söz söyleme derdinde olduklarıdır.

Aylin Kuryel- Emrah Irzık: Süre giden ortak bir dildense, zaman zaman belli temalar ve estetik öğeler etrafında birleşen, sonra başka bağlamlarda birleşmek üzere tekrar çözülen bir dilden bahsetmek mümkün. Bu da farklı anlatımların ortaya çıkması bakımından gayet olumlu; Türkiye'de son yıllarda ivme kazanmış olan kısa film dünyasını genel olarak çok heyecan verici bulduğumuzu söylemek mümkün.

Senem Tüzen: Bilemiyorum ki. Yaşadığımız ülkede gerçekten ortak bir uzun metrajlı film dilinden söz edebilir miyiz? Ya da başka bir ülke sineması için bu gerçekten söylenebilir mi? Ekoller ve bu ekollere bağlı üretimlerdeki benzerlik anlaşılır, ama bunlar zaman içinde dönüştürülen yapılar değil mi? Fransız sineması dediğimizde Godard dili mi, Bresson dili mi? Bu iki ayrı film biçimi, seyircisiyle kurduğu deneyimsel ilişki açısından, diğerinin sinema olduğunu yalanlayacak kadar dilde büyük farklılıklar içerir.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: Kısa filmin dilini, özellikle Avrupa'da, bu konuda sağlanan finansmanlar belirliyor. Özellikle Fransa'da belirli türlerdeki kısa filmlerin daha kolay finanse edildiği bir gerçek. Örneğin "Ata" gibi 26 dakikalık bir filmin belli standartlar göze alınarak yazılması halinde çok daha hızlı ve kolay bir şekilde finanse edilebileceğini biliyorduk ancak kendi dilimizden feragat etmek istemedik.

Kısa filmciler olarak birbirinizin projelerini destekliyor musunuz? Bir örgütlemeye dâhil misiniz?

Burcu Aykar Şirin-Uygur Şirin: Biz ikimiz de sinema yazarlığından geliyoruz, kısa film dünyasına yeni girdik. Amacımız kısa filmi uzun metrajla bir geçiş olarak kullanmaktı. Biraz da bu nedenle böyle bir örgütlenmeye dahil değiliz. Ama sinema yapan, ihtiyaçları olduğunda yardımlarına koşacağımız ve biz ihtiyaç duyduğumuzda da yardımımıza koşacak dostlarımız var.

Emine Emel Balcı: Çok insan tanıdığımı söyleyemem, sürekli çalıştığım bir grup da yok. Ama şimdiye dek kimi aradıysam yardımcı olmuştur ben de elimden gelen desteği vermeye çalışmışımdır.

Ali Betil: Ben mümkün oldukça desteklemeye çalışıyorum.

Ezgi Kaplan: Evet destekliyoruz fakat bir örgütlenme yok henüz ortada.

Aylin Kuryel- Emrah Irzık: Kurumsal değil de, arkadaşsal bir örgütlenmeden, birbirine esin veren ve destekleyen bir insanlar topluluğundan bahsedilebilir.

Senem Tüzen: Dahil değilim. Anadolu'nun esas biçimlerinden biri olan, imece usulünde hakiki bir örgütlenme biçimimiz var. Birbirimizin filmlerine her zaman elimizden gelen desteği veririz. Hukuki anlamda geçerliliği olan bir örgütlenme biçimi içinde yer almayı bizim sızılarını hep birlikte yaşıyoruz. Bu konudaki yetersiz oluşum, kısa filmcilerin değil, sizin de bildiğiniz gibi Türkiyeli sinemacıların genel sorunu.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: Herhangi bir örgütlenmeye dahil değiliz ancak kendi filmlerimizde de meslektaşlarımızdan destek aldığımız gibi onların filmlerine de elimizden gelen desteği sağlamaya çabalıyoruz.

Kısa filmlerde müzik kullanımını hakkında ne düşünüyorsunuz? Kullandığınız müzik telifli mi?

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: Filmlerde genel olarak müzik kullanımını konusunda dikkatli davranmaktan yanayız. *Doğun'* da bir oyuncaktan çıkan ninni dışında müzik kullanmadık. Bu da anonim bir eser olduğundan telifli değildi. Tabii ki telifler çok yüksek, bir kısa film için gözden çıkarılmayacak miktarlarda paralardan söz ediliyor (bir şarkı üzerine kurulu bir kısa film projemizi sırf müzik telif bütçesi nedeniyle rafa kaldırdık örneğin). Kısa filmler için farklı, sembolik bir tarife olmalı.

Emine Emel Balcı: *Bekleyiş*'te baştan beri müzik kullanmayı düşünmedim. Hikayenin geçtiği çevrenin ambiyansını, doğal müziğini korumak daha iyi geldi. Neşet Ertaş'ın seslendirdiği eski bir türküyü bozarak, oynamalar yaparak cılız, karmaşık bir radyo sesi elde etmeye çalıştım, anonim bir türküyü kullandım. Film düşünürken, tasarlarırken müziği duymuyorum kafamda, çekerken ya da bitirdikten sonra koymak iyi gelmiyor. Belki ileride başka hikayeler yazarım ve müzik kullanmak isterim bilmiyorum. Genel bir yargıya varamam.

Ali Betil: Ben müzik kullanmıyorum.

Ezgi Kaplan: Ben filmimde bir müzik kullanmadım fakat kullanmak istediğim filmlerim oldu. Bu telif hakkı konusunda biraz araştırma yaptığımda insanların kafasının bu konuda hayli karışık olduğunu gördüm.

Aylin Kuryel- Emrah Irzık: Şimdiye kadar 'oyuncu toplumsal gerçekçilik' olarak tanımlanabilecek bir çerçevede film yaptığımız için müzik kullanmadık. Kullanırsak da, filmde yer alacak müziğin filmin yapımına dahil olan insanlar tarafından üretilmesini, 'copyright' değil 'copyleft' olmasını tercih ederiz.

Senem Tüzen: Genel olarak müzik kullanmayı pek tercih etmem.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: Tabii ki müzik her zaman bir secim ve beğeni meselesi. Müziğin bazı boşlukları doldurmaya veya bazı kurgu kesitlerini kolaylaştırmaya yönelik kullanımından kaçınmaya çalışıyoruz. Müzik, kullanımı ne şekilde olursa olsun filmin karakterini belirliyor. Bu nedenle filmin ana yapı taşlarından biri olduğu ve ayrı bir özen gerektirdiği bir gerçek. Şimdiye dek filmlerimizde, beğendiğimiz ve dinlediğimiz müzisyenlerin parçalarını kullandık. Genelde müzisyenlerle direkt olarak bağlantıya geçerek, filmimizde eserlerini kullanmak istediğimizi soyluyoruz. Büyük bir çoğunlukla, herhangi bir telif ücreti hakkı istemeyerek, filmin bir kopyası karşılığında, eserlerini kullanmamıza izin veriyorlar.

Yeni projeleriniz var mı? Kısa metrajlıyla mı devam etmek istiyorsunuz yoksa uzun metrajlı projeleriniz de var mı?

Burcu Aykar Şirin-Uygur Şirin: Bundan sonra uzun metrajlı filmlerle devam etmek istiyoruz. İkimizin de ayrı ayrı projeleri var, 2011 için hedeflediğimiz.

Emine Emel Balcı: Şimdi bir kreatif belgeselle uğraşıyorum, çekmek istediğim bir pilot kısa film var birkaç ay sonra. Yazmaya uğraştığım uzun metrajlı filmi çekmek içinse daha zaman var, acele mahal yok.

Ali Betil: Şimdi uzun metraj için hazır hissetmeye başladım. Ama daha bir kaç tane daha kısa film çekmem gerekiyor. Kısa filimler uzunun bence çok büyük farkı yok. Bütün uzun filmler kısa filmleri bir araya gelmesinden ibaret. Bir tane çok iyi bir kısa film yapınca geriye o filmi iyi yapan elementlerini yaklaşık 8-12 defa başka filmlerde tekrarlayınca ortaya bir uzun metraj film çıkıyor.

Ezgi Kaplan: Üzerinde çalıştığım bir belgesel ile kısa metraj bir film projem var.

Aylin Kuryel- Emrah Irzık: Yakın gelecekte gerçekleşecek bir uzun metrajlı film projesi yok, fakat su anda yapım aşamasında olan birçok deneysel kısa-politik belgesel film projemiz var.

Senem Tüzen: Şu an uzun metrajlı bir film senaryosu üzerinde çalışıyorum.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: Hisar Seçkisi'nde gösterilen Ata adlı filmimizin ardından yeni kısa filmimiz "Altı (Six)" hayatına Locarno Film Festivali'nin yarışma bölümüyle başladı ve yoluna devam ediyor. İstanbul'da çektiğimiz "Unseen" adlı uzun metrajlı belgesel projesi su an post-production aşamasında.

da. Ayrıca “Dil!” adlı uzun metrajlı kurmaca film projemizin de çekimlerine 2010 senesinde başlayacağız.

BÜTÇE VE DESTEK

Film çekmek için herhangi bir yerden destek aldınız mı? Yoksa kendi imkânlarınızla mı çektiniz? Filminizin bütçesi nedir?

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: Filmimiz için Kültür Bakanlığı'ndan destek aldık ve ayrıca çeşitli projelerde birlikte çalıştığımız BirFilm yapımcılığı üstlendi.

Emine Emel Balcı: Filmin hikayesi Kültür Bakanlığınca desteklenen Geleceğin Sineması Projesince ödüllendirilen filmlerden biriydi. Bir bütçe yaptığımı hatırlamıyorum varsa da elimizdeki para kadardır.

Ali Betil: Filmin toplam bütçesi yaklaşık 1800 YTL oldu. Kendi imkanlarımla çektim.

Ezgi Kaplan: Filmi tamamen kendi imkanlarımla çektim. Sıfır bütçeli bir film diyebiliriz.

Aylin Kuryel- Emrah İrzik: *Tabu* filmi için hiçbir yerden destek almadık. Kendi imkânlarımızla çekilmesi imkânsız olmayan bir filmi. Fakat bunun da teknik anlamda belli sonuçları oldu.

Senem Tüzen: Senaryo yazımının bitiminden itibaren iki buçuk yılda gerçekleştirdiğimiz bu filmin bütçesi, sonuçta oldukça yüksek bir rakama ulaştı. Kendi imkanlarımla çektim.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: “Ata” için CNC ve FA-SILD adlı iki ayrı Fransız devlet fonundan destek aldık. Filmin bütçesi 20.000 Euro.

Yaşadığınız ülkenin Kültür Bakanlığı'ndan destek aldınız mı? Aldıysanız bu süreçten ve ne kadar destek aldığınızdan bahsedebilir misiniz?

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: Evet, aldık. Kısa filmler için destek başvurusu çok uğraştırıcı bir süreç değil, senaryo dışında çok fazla belge istenmiyor. Destek çıktıktan sonra Ankara'ya gidip sözleşme yapmak yeterli oluyor. Biz 7.000 TL'lik bir destek aldık. Desteğin yarısı çekimden önce, diğer yarısı film bittikten ve kopyası Bakanlık'a teslim edildikten sonra ödendi.

Emine Emel Balcı: Aldığım destek 2.500 lira idi, bu parayla

da filmi bitirdik. Çalıştığımız şartlarda, 35 mm bir kısa filmin çıkması elbette daha çok maddi imkan gerektiriyordu ama etrafımızdaki profesyonellerin de yardımıyla filmi tamamladık.

Ali Betil: Hayır almadım.

Ezgi Kaplan: Almadım.

Senem Tüzen: Kısa filmlerim için destek almadım. Uzun metrajlı film senaryosu desteği aldım.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: Evet. Başvurularım ardından senaryo tam iki sene üst üste reddedildi. Üçüncü başvuru da senaryonun bütçesi tamamlandı.

Kısa filminizden para kazandınız mı?

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: *Doğum* şanslı bir kısa film oldu. Kültür Bakanlığı'ndan gelen destek ve Eczacılar Kongresi Kısa Film Yarışması'nda kazandığımız ödül sayesinde para kazandırmasa da bütçesinin büyük bir kısmını çıkardı.

Emine Emel Balcı: Festival ödüllerinden, yurtdışı satışından kazandım ve bir başka film için hazırlığa başlayabildim.

Ali Betil: Hayır.

Ezgi Kaplan: Hayır.

Aylin Kuryel- Emrah Irzık: Filmden para kazanmadık.

Senem Tüzen: *Süt ve Çikolata*'dan kazanmadım. Hatta, film kendini çıkaramadı. Ama Unus Mundus prodüksiyon masraflarının bir kısmını karşılayabildi. Fareler ise, masraflarını çıkarıp, para kazanabilmişti.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: Festivallerden alınan ödüller dışında herhangi bir kazancımız olmadı.

TEKNİK

Filminizi hangi teknik imkânlarından ve hangi post-prodüksiyon imkanlarından yararlanarak çektiniz?

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: Çekimde HDV kamera kullandık. Kurguyu ve renk düzeltmesini Final Cut'ta yaptık. Ses mik-sajı ise Melodika stüdyolarında yapıldı.

Emine Emel Balcı: Çekim mekanı bulunca filmi 35 mm çekmeye karar verdik. Bir ARRI BL 4 ve birkaç çeşit lensimiz vardı. Filmli öğretilik dönemimde çektiğim için önceden tanıyıp çalıştığımız

insanlar sayesinde film yıkama ve telesine işlerini profesyonel stüdyolarda bitirdik. Onun dışında sesleri de dahil kurgusunu evde yaptığım bir film. Şartların, imkanların kısıtlı olması her zaman şikayet edilecek bir durum değil, çoğu zaman böyle motive olduğumuzu da düşünüyorum.

Ali Betil: Filmi HVX-200, Letus Adapter ve Nikon 17-28mm lensiyle çektik. Post'a Final Cut Pro'dan yararlandık.

Ezgi Kaplan: Sony Z1 ve Canon'unun küçük bir el kamerası ile çektik.

Senem Tüzen: Bizde bu işler, son bir iki yıla kadar, rica ve minnet üzerine yürüyordu. Bu sebepten, teknik anlamda belirlenen idealle, erişilebilen imkanlar arasında bazen uçurumlar oluşabiliyor. Tabi bu aşamada filmin biçimini elinizdeki kaynaklara göre tekrar şekillendirebilmeniz önemli. *Süt ve Çikolata'yı* DV Cam'le, kendi kameramla, Meryem Yavuz, Gürkan Özkaya ve Adam Isenberg ile birlikte çektik. Kurgusunu ofisimde tamamladım. Renk düzeltmesini, tanıdığımız bir post prodüksiyon stüdyosunda, dar zamanda beni oldukça hızlı ve iyi bir şekilde anlayan Cenk Erol'la, (ama bazı sahnelerin üzerinden geçemeyişimizin acısını hâlâ yaşıyorum) ses miksini ise, bağımsız çalışan Umut Şenyol'la onun evindeki ofisinde tamamladık. Filmi kasede basmak için sonunda tekrar stüdyoya girdik. Tüm ekip arkadaşlarıma ve emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: 16 mm, kurgu dijital olarak FinalCut üzerinden yapıldı.

Filminizi dijitale mi peliküle mi çektiniz?

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: Dijitale çektik.

Emine Emel Balcı: Pelikül.

Ali Betil: Dijital.

Ezgi Kaplan: Dijital

Aylin Kuryel- Emrah Irzık: Filmimizi dijital kamera ile bütçe desteği almadan ve tamamıyla kendi post-prodüksiyon imkanlarımızdan faydalanarak gerçekleştirdik. Fakat hem bizimle aynı yerlerden konuşan hem de teknik destek verecek daha geniş bir ekibin eksikliğini hissettik.

Senem Tüzen: *Süt ve Çikolata'yı* dijitale, Unus Mundus'u peliküle çektik.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: 16mm

GÖSTERİM OLANAKLARI, FESTİVAL VE YARIŞMALAR

Son zamanlarda kısa film festivallerinin sayısında bir artış var. Yönetmen olarak kısa film festivallerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: Sayının artması kuşkusuz olumlu bir gelişme, ancak niteliğin artması anlamına gelmiyor. Gösterim olanakları veya maddi ödüllerle kısa filmcilere destek olan, genel koşullarından jüri üyelerine kadar belli bir özenin gösterildiği festivaller diğerlerine göre öne çıkıyor.

Emine Emel Balcı: Yetersiz olduklarını düşünüyorum, sadece kısa film festivalleri değil Türkiye'deki festivallerinin sorunlu olduğunu kabul etmek lazım, teknik imkansızlıkları konuşmaktansa yüzeysel tartışmalarla vakit geçiriyoruz. Oysa festivaller sinemacıların filmlerini yani aklını, ruhunu koydukları yerler; keyfi yönetmelikler, kes-yapıştır uygulamalardan ve sayıca artıştan ziyade daha organize olabilmiş, nitelikli şeffaf festivaller olmasını dilerim.

Ali Betil: Çok iyi şeyler gördüğüm oldu. Ama genelde tempolarımı ağır buluyorum. Dikkatin dağılmasını önlemek için değişim bence bir filmdeki en önemli element. Kısa filmlerin çoğunluğunda değişimi göremiyorum. Ama görebildiğim zaman da çok iyi buluyorum. Ama bu kişisel bir mesele, benim bir dikkat dağınıklığı sorununum var.

Ezgi Kaplan: Festivallerin artmış olması sevindiriyor fakat bir yarışmada deneysel kategorisinde ödül alan film, başka bir yarışma da kurmaca dalında ödül alabiliyor.

Senem Tüzen: Festivaller bizim, doğal varlık ortamımız, kozmosumuz. Festivaller olmasa, kısa film üretimi ve paylaşımı, ülkemizde mümkün olamaz. Ne kadar çok, farklı bakış açısına sahip festival ortaya çıkarsa o kadar iyi. Böylece bu festivallerin sinemasal yaklaşımlarındaki çeşitlilik, yaratıcının, majör eğilimlerin baskısı altında, özgün sinema dili arayışını, kabul edilme sevdasına, farkında olmadan kurban etmesini engeller. Bu ulusal ve uluslararası festivaller pek çok açıdan eleştirilebilir. Özellikle yarışmalı bölümlerin, yaratıcı bireylere etkisi anlamında... Bir kısa filmcinin nefes alabildiği tek evren festivallerse, ama bu festivallerden ekonomik anlamda, hayatını devam ettirecek bir gelir bekleyemiyorsa, nasıl film yapmaya devam edebilir? Nasıl ediyoruz bilmiyorum.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: Kısa film festivallerinin

bir yönetmen için en önemli getirisi bir buluşma platformu olması. Festivallerde tanıştığınız kişiler bir sonraki projenize destek ve katkı sağlayabilecekleri gibi hatta bir sonraki projenin esin kaynağı bile olabiliyorlar. En azından diğer yönetmenlerin de sizinle aynı zorluklarla basa çıkmaya çalıştığını bilmek, bunları onlarla paylaşmak bile yadsınamayacak bir manevi destek sağlıyor. Ayrıca seyirciyle buluşmak çok büyük bir ayrıcalık. Seyirci filme iyi ya da kötü bir tepki gösteriyor. İlerlemek ve yapılan hataları düzeltmek için elimizde festival seyircisinden daha sağlam hiç bir mihengi noktamız olmadığından, bizim için festivallerin en önemli bölümü film gösteriminin ardından yapılan soru-cevap kısmı. Verilen emeklere en iyi yanıtı iste o anda alabiliyoruz. Bu nedenle soru-cevap kısmına vakit ayırmayan festivaller oldukça hayal kırıcı olabiliyor.

Kısa film festivallerindeki ve yarışmalarındaki süre sınırlandırmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz? Süre şartından dolayı müdahale etmek durumunda kaldığınız bir filminiz oldu mu?

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: Festivallerin kendilerine göre bir ön eleme aracı olabilir süre, diyecek bir şey yok. *Doğum* 15 dakikanın altında kalan süresiyle bu kısıtlara uyuyordu genelde, dolayısıyla müdahale etmek zorunda kalmadık ama böyle bir şart nedeniyle filmi yeniden kurgulamayı da düşünmezdik zaten. Öte yandan bazı festivallerin beğendikleri filmler için kurallarını bir miktar esnettiklerini de duyuyoruz.

Emine Emel Balcı: Hiçbirine müdahale etmedim şimdiye dek. Kısa filmde en çok kabul gören, temel eşik otuz dakika; ama otuz beşinci dakikaya da bir şeyler kalacaksa ne yapmalıyız bilemiyorum.

Ali Betil: Uluslararası festivallere girebilmek için, kısa filmin boyutları ya 3-5 dakika (tercihen) ya da en fazla 8-12 dakika olmalı. Festival programları bunun dışındakilere genelde iyi bakmıyor.

Ezgi Kaplan: Hayır olmadı.

Senem Tüzen: Bu soruya cevap vermek benim için oldukça güç. Kısa film yaşamımın, bu süre sınırlandırmalarının yarattığı mağduriyetle geçti. Bu konu üzerine o kadar çok düşündüm ki, vardığım sonuçları bir kaç cümle içinde özetlemem zor. Evet, süre sınırlamaları yüzünden bazı filmlerime müdahale ettim. Ama ilginçtir, iki filmimde bu çabanın çok verimli sonuçları oldu. Bu müdahaleler sırasında, hep derinden bunun daha derin ve bütün bir anlatıma vesile olacağına dair gizli bir umut mu demeli

sezgi mi, umutsa duygusal, sezgiyse ruhsal bir inanç besledim. Ama kısalttığım filmler, sonuçta, yine de 15' y aşığı için pek çok festivale katılamadı, ama artık fark etmiyordu zaten, film oluşmuştu.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: Özellikle bazı festivallere uygun şekilde film üretmeye çalışmanın son derece hayal kırıklığı yaratan sonuçlar doğuracağı kesin. O nedenle filmlerimizin suresine de konusuna da müdahale etmemizi gerektirmeyen festivalleri seçiyoruz.

Festivallerdeki tür ayrımları hakkında ne düşünüyorsunuz? (Geleneksel olarak, kurmaca, deneysel, animasyon, belgesel, vs.)

Burcu Aykar Şirin-Uygur Şirin: Bu tip ayrımları çok anlamlı bulmuyoruz ama daha çok sayıda filmin gösterilmesini, yarışmasını, ödül kazanmasını sağlıyorlar.

Emine Emel Balcı: Türler arası geçişler, muğlak alanlar hep var sinemada; tür ayrımı iyi filmin önüne geçemez; sektörel bir ihtiyaçtır sadece bu. Yaratım aşamasında çok kafa yormazsınız buna, hikayeler biçimleriyle, türleriyle gelir. Bazen de sinemacının elinde her hikaye farklı bir yola, biçime girebilir; esas olan onun iyi film olup olmadığı, derdini nasıl anlattığı...

Ali Betil: Bence hepsi ayrı olmalı. Kurmacanın içinde drama, komedi, korku diye ayrılmalı.

Ezgi Kaplan: Belgesellere bir antipati var nedense. Politik mevzular varsa filminizde en baştan elenmeniz bile mevzu bahis olabiliyor.

Senem Tüzen: Bu konuda yargılarım bir türlü nihai bir sonuca varmıyor. Bir açıdan her türün kendi estetik ilkeleri var ve ayrı kategorilerde değerlendirilmeleri akla yatkın. Diğer açıdan, ortaya çıkan eser etiketlenmiş, tanımlanmış, bir kalıba sığdırılmış oluyor, eserin yaşayan varlığının özgürlüğüne bir tehdit olarak bu kutucuklar taarruza geçiyor. Bir gün türler üstü bir film yapmak nasip olursa, o filmin gösterim ve tanıtım aşamaları sırasında belki daha tutarlı, deneyimin gücüyle sabitlenmiş bir fikre sahip olabilirim.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: Kurmaca ve belgesel türleri için sınırlar yavaş yavaş ortadan kalkıyor, o nedenle bir süre sonra bu iki turun festivallerde ortak platformlarda gösterileceğini tahmin ediyoruz. Festivalin seyircisine göre deneysel filmler de bu iki türe ortak olabiliyor. Ancak animasyon çok bambaşka bir süreç. Diğer türlerle ortak programlanması halinde bir festi-

val içerisinde ancak bir ya da iki animasyon filmi görebiliyoruz. Bu animasyon filmi çeşitliliği açısından çok büyük bir kısıt. Bu turun desteklenebilmesi ve daha çok filmin seyirciyle buluşabilmesi için şimdilik bir ayırım yapılması daha anlamlı gözüküyor.

Festivaller dışında gösterim olanağı bulabiliyor musunuz?

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: Bazı kültür merkezleri ve dernekler filmimizi gösterdiler ama kısa filmlerin Türkiye’de asıl gösterim alanı festivaller.

Emine Emel Balcı: Kısa film gösterimlerinin yapıldığı bazı merkezler ve sinema topluluklarının çalışmaları var, onun dışında yurtdışı televizyon satışları da çok kişiye ulaştırabiliyor hikayeleri. Türkiye’de de sistemli, disiplinli, pek çok insana ulaşacak kısa film kanalları ve alıcıları olsun dileriz.

Ali Betil: Hayır. Henüz değil.

Ezgi Kaplan: Pek söylenemez. Bildiğim Rengahenk Sanatevi’nde belgesel gösterimleri oluyor.

Aylin Kuryel- Emrah Irzık: Kısa film festivallerinin sayısındaki artışı oldukça olumlu görüyoruz. Fakat kısa film türlerinin ayırımında, festival konseptlerinde ve gösterim şekillerinde daha yeni, alternatif, ilham verici ve genel gösterim/festival dışındaki insanları da kapsayacak yöntemler geliştirilebilir diye düşünüyoruz.

Senem Tüzen: Televizyon kanalları bazen, bu taleplerle geliyorlar. Ama, genelde, diğer formatlardaki eserlerin yayımlanması konusunda, telif hakları kanununun televizyon kanalına biçtiği yükümlülükler işlerken; kısa filmcilere “haydi sevinin arkadaşlar, sizin de filminiz TV’de” şeklinde bir davranış sergilendiği için, yaratıcının maddi kaygılarından ziyade, sistem içindeki varlığı ve durumu ile ilgili kaygıları, içeride hafif bir sızıya sebep oluyor.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: Televizyon gösterimleri ve özel film gösterimleri sayıları kısıtlı da olsa oluyor.

SİNEMA-EĞİTİM

Sinemayla uğraşmak için sinema okumanın ne gibi faydaları oluyor? Eğer sinema okuyorsanız ya da okuduysanız okuldan teknik ya da maddi destek imkânı bulabildiniz mi?

Burcu Aykar Şirin: Ben psikoloji okudum ve hem sinema yazarlığında hem de kısa film yapımı deneyimlerimde bunun faydasını gördüğüme inanıyorum. Sinema üzerine yüksek lisans yaptım ama o tamamen kuramsal bir eğitimdi. Teknik açıdan yetersiz hissediyorum elbette ama ne istediğinizi iyi biliyorsanız, işini iyi yapan bir ekiple istediğinize ulaşabileceğinizi düşünüyorum. Tabii ki sinema okusaydım, eminim en azından teknik alandaki bilgilerin faydası olurdu.

Uygar Şirin: Sinema okumadım, dolayısıyla faydaları konusunda bir şey söyleyemem. Sinema okumamak kuşkusuz bu eğitimle edinebileceğiniz bilgilerin bir kısmını başka yollardan edinmeye zorluyor insanı.

Emine Emel Balcı: Sürekli ayırma, taraf tutma eğiliminde olduğumuz için okullu ya da alaylı ayrımı hep oldu. Alaylı olduğumuz için böbürlenmeye ya da okullu olduğumuz için elitist bir çabaya girmeye gerek yok, zira sinema yapmanın sınıfı, kitlesi vs yok; herkes film yapabilir isterse. Genel bir yargıya varmanın doğru olmadığını düşünüyorum, her anlamda aramızda iyi-kötü örnekler mevcut. Dünyanın en iyi yönetmenleri-sinemacıları bir araya gelip size dersler de verse film yapmak, kendinize ve etrafa ne derece kayıtsız kalabildiğinizle, algılarınızı ne kadar açık tuttuğunuzla ilgili. Yetenekten de çok öngörü ve içsezi sahibi olmak sinemacı için en büyük gereklilik sanırım. Nasıl donanıma sahip olursak olalım, hepimiz önce kendimizi tatmin etmek için uğraşyoruz, ilkel güdülerimizle hareket ediyoruz, ortak noktamız bu. Sonrasında gelen ihtiyaç ve sorumluluklar insana kendinden yola çıkıp etrafı yorumlama gücü veriyor. Okul yıllarında çektiğimiz filmlerde okulun teknik imkanlarından faydalandık, eksiklerimiz çoktu. Mezun olduğumda da okuldan malzeme desteği aldığım olmuştu.

Ali Betil: Su an Columbia Üniversitesi'nde okuyorum. Burası daha çok senaryoya yoğunlaşmış bir kurum. Teknik destek olarak Columbia'nın çok bir imkanı yok. Sony EX1'lerle çalışıyoruz. Ama film okulunda olmanın en iyi getirisi tamamen film yapmaya yoğunlaşabilmek. Sürekli bir deney içindesiniz, çeşitli açıları ve hikayeleri anlatmayı deneyebiliyorsunuz. Bu da bence en iyi yanı.

Ezgi Kaplan: Ben yüksek lisans'ta sinema okumaya başladım. Beni etkileyen bir iki hocam dışında sinema eğitiminin bir faydasını görmedim. Okuduğum okuldan teknik destek aldım fakat maddi destek almadım.

Senem Tüzen: Kişi, belirlediği amaca derinden bağlıysa, her koşulda ona ulaşmaya çalışır ve bunun için cesaretle adım atıkça, sonuçlarını almaya başlar. Ben Ankara'da yaşıyordum.

Ailevi gelenek, görenek, maddi durum ve orta sınıf temkinliliği, bana, İstanbul'a bağımsız bir şekilde gelip aradığımın peşinden koşma cesaretini aşılamıyordu. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'ne girdim. Benim için, bu bağ, özellikle o ilk sene inanılmaz kıymetliydi. Çok güzel insanlar ve sanatına yürekten bağlı yönetmenlerle çalışma fırsatım oldu: Lütfi Akad, Metin Erksan, zamanında çok kanlı çatışmalar yaşamış olsak da ya da belki de tam da bu yüzden, Memduh Ün, Duygu Sağıroğlu... Mezuniyet filmleri dışında, filmin temel üretim araçları okulumuz tarafından karşılanıyordu.

Çağla Zencirci-Guillaume Giovanetti: Sinema eğitimi almadığımız için pek bir şey söyleyemiyoruz.

Türkiye'deki sinema eğitimi hakkında bilgi sahibi misiniz? Gözlemediğiniz ya da tecrübe ettiğiniz farklar ve benzerlikler neler?

Burcu Aykar Şirin-Uygar Şirin: Türkiye'deki sinema eğitimi hakkında, bu konuda söz söyleyecek kadar bilgi sahibi değiliz.

Emine Emel Balcı: Bu kadar atölye, akademi, kurs vs açılırken, yetkin ya da değil birçok insan buralarda eğitim verirken sanırım başka bir amaç da iyi sinema seyircileri yetiştirmek olsa gerek ya da umarım öyledir. Devlet okullarının teknik imkanları oldukça kısıtlı, pek çok okullu sinemacı sektörde çalışmaya başlayınca öğrendiğinin, alıştığının olup bitenden ne kadar uzak olduğunu fark ediyor. Okulda okurken en çok eksikliğini hissettiğimiz şeylerden biri yabancı okullara geçişlerdeki sıkıntılar, öğrenci değişim programlarıydı diye hatırlıyorum bir de. Eğitimin içeriği konusunda fikrim yok ama bildiğimiz bir şey var ki herkesin yönetmen olması gerekmiyor, bu ülkenin sinemasının başta yapımcılık olmak üzere pek çok alanda yetkin, etrafına ve emeğe saygısı olan insana ihtiyacı var. Ama bu eğitim okulda mı verilir yoksa sektörün kendi içinde mi onu bilemiyorum.

Ali Betil: Bilgim yok.

Ezgi Kaplan: Etrafımdan gözlemediğim kadarıyla iyi bir sinema eğitimi yok. Ya çok kuramsal ya da bölük pörçük teknik bilgiler arasında kayboluyorsunuz. Adamakıllı bir ses eğitiminden bahsedemeyiz. Yetersiz olduğumuz çok alan var. Kimi zaman okuldan kamera almak bile sorun yaratabiliyor.

Senem Tüzen: Okulların eğitim biçimlerindeki farklılıkları, genel olarak ürettikleri filmlere bakarak değerlendirebilirim. Mimar Sinan, -en azından benim için- çoğu zaman, içinde hareket edilebilmesi bile zor bir tutarlılıkla Yeşilçam'a ve klasik olana

bağıdır. Sonuçta da, burada üretilen filmlerde bir durum hikayesine tek tük rastlayabilirsiniz. Ama Bilgi Üniversite'sinde bu durum hikayeleri daha sıklıkla görülebilir. Marmara Üniversitesi'nden iyi deneysel filmler, Eskişehir'den başarılı animasyon filmler izlersiniz gibi önyargılar, kalıplar var zihnimde. Ama bu önyargılar da belirli bir izleme deneyimi sürecinin sonunda oluşmuşlardır. Ve bu filmler, okulların bağlı oldukları temel eğilimleri işaret ederler.